

Õiguskantsler

Teie 16.09.2013 nr

Meie 31.01.2014 nr 7-4/131278/1400482

Seisukoht õigusrikkumise puudumise kohta

Kinnipidamine Politsei- ja Piirivalveameti Lääne prefektuuri korrakaitsebüroo arestimaja Pärnu kambris

Pöördusite õiguskantsleri poole 16.09.2013 kaebusega, milles avaldasite rahulolematust Politsei- ja Piirivalveameti Lääne prefektuuri korrakaitsebüroo arestimaja Pärnu kambri (edaspidi Pärnu kamber) olmetingimuste suhtes.

Teatan, et olles tutvunud Teie pöördumises esitatud asjaoludega, Pärnu kambrisse info kogumiseks tehtud käigul kogutud teabega ning asjakohaste õigusnormidega, ei saa ma tuvastada Teie õiguste rikkumist.

Siiski ei väida ma ka seda, et kinnipidamistingimused Pärnu arestimajas vastaksid kinni peetava isiku põhiõigust seisukohalt ideaaltasemele. Arenguruumi Pärnu kambri kinnipidamistingimuste parandamiseks on kindlasti piisavalt, kuid riik on vastavaid samme juba astunud ning areng peaks ametnike kinnitusel tulevikus jätkuma.

Järgnevalt selgitan Teile oma seisukohta.

1. Asjaolud ja menetluse käik

1. Märkisite oma pöördumises, et Pärnu kambris on puudulik ventilatsioon, Teid paigutati mittersuitsetajana kokku suitsetava kinni peetava isikuga, keelatud on pesupulber, radiaatorite ette on paigutatud metallplaadid, puudub igasugune arstiabi, WC on muust kambrist eraldamata, kinni peetavatele isikutele pakutav toit ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele ja puudub võimalus isiklikest vahenditest lisatoidu hankimiseks.

2. Lisaks väitsite oma kaebuses, et arestimajja kinni peetavale isikule saadetavas või toodavas pakis on keelatud toiduained, eelkõige piimatooted, tee, kohvi ja lisaks ka pesupulber, mis Teie hinnangul aga ei ole õige.

3. Teie pöördumises esitatud väidete hindamiseks korraldasid õiguskantsleri nõunikud 23.10.2013 menetlustoiminguna käigu Pärnu kambrisse, et kohapeal tutvuda

kinnipidamistingimustega ning koguda muud teavet Teie kinnipidamise kohta kõnealuses politseihoones.

4. Käigul kontrolliti kambreid, kus Te ajavahemikel 09.08.2013-06.09.2013 ja 11.10.2013-18.10.2013 viibisite, Pärnu kambri n-ö üldkasutatavaid ruume (nt dušširuumi, ladu, kööki) ning ametnike tööruume. Vesteldi Pärnu kambri juhi, Lääne Prefektuuri arestimaja juhi ning teiste Pärnu kambri teenistujatega. Kontrolliti Teie kinnipidamisega seonduvaid dokumente ja elektrooniliste andmekogude kandeid.

2. Õiguskantsleri seisukoht

5. Toon järgnevalt välja käigul kogutud informatsiooni iga Teie pöördumises esitatud kaebuse kohta ning kus võimalik, analüüsin seda kehtiva õiguse valguses.

2.1 Ventilatsioon kambris

6. Väitsite oma avalduses, et kambris, kus Te viibisite, puudus igasugune õhuringlus. Viimast seetõttu, et ventilatsioonitorude ette on paigaldatud metallist restid, mis ventilatsioonisüsteemi efektiivsust vähendavad ning seetõttu ka kambris õhuringlust piiravad.

7. Pean vajalikuks esmalt selgitada, et õiguskantsler ja tema nõunikud ei oma erialaseid teadmisi ehitusest või täpsemalt ventilatsioonisüsteemide detailsest toimimisest ning seetõttu on minu hinnang ühe või teise olmetingimuse osas subjektiivne, lähtudes peamiselt sellest, mida suudan mina või mida suudavad minu nõunikud kontrollitavas ruumis tajuda või lihtsamate keskkonnamõõdistusseadmetega tuvastada.

8. Käigul Pärnu kambrisse kontrollitud kambrites oli õhuringlus tajutav ning ventilatsioonitoru juures õhu liikumine võrdlemisi intensiivne. Seda hoolimata julgeolekukaalutlustel toru ette paigutatud võrest. Kahtlemata sõltub kambris õhu liikumine sellest, mitu kinni peetavat isikut korraga ruumis viibib ning millega nad tegelevad. Nagu eelnevalt öeldud, ei ole minu hinnang tehnilistel mõõdistustel põhinev, vaid rajaneb subjektiivsel tajul nõ olmetasandilt võetuna, kuid see ei luba mul tõsikindlalt väita, et ventilatsiooni puudulikkus Pärnu kambris oleks selline, mis võiks märkimisväärselt kinni peetava isiku õigusi riivata.

2.2 Ühte kambrisse paigutamine suitsetava kinni peetava isikuga

9. Oma pöördumises väitsite, et Teid paigutati Pärnu kambris samasse kambrisse isikuga, kes suitsetas. Teie pöördumisest nähtub, et ise Te suitsetaja ei ole. Suitsetajaga ühes kambris olemine tekitas Teile väidetavalt tugeva köha ning sigaretisuits määris Teie riided.

10. Käigul Pärnu kambrisse kontrolliti Teie kohta tehtud kandeid riiklikku kinnipeetavate, karistusjärgselt kinnipeetavate, arestialuste ja vahistatute registrisse (edaspidi kinnipeeturegister). Kinnipeeturegistris on kanne, mille kohaselt olete Te Tallinna Vanglale väitnud, et olete suitsetaja. Pärnu kambri ametnike sõnul küsitakse igalt kinni peetavalt isikult enne kambrisse paigutamist üle see, kas isik suitsetab või mitte ning saadud infot arvestatakse isiku kambrisse paigutamisel. Pidades silmas politseihoonete võrdlemisi madalat täituvust 2013. aastal, ei näe ma põhjust kahelda eelneva praktika paikapidavuses (nt et suure täituvuse tõttu oleks olnud vajadust paigutada ühte kambrisse suitsetajaid ja mittesuitsetajaid).

11. Käigul Pärnu kambrisse kontrolliti Teile Pärnu kambrisse toodud pakkide kohta koostatud dokumente. Neist nähtus, et Teile toodi Pärnu kambrisse 15.08.2013 pakk, milles oli mh 80 sigaretti. 100 sigaretti toodi Teile pakiga Pärnu kambrisse 29.08.2013 ja veel 100 tükki 05.09.2013. Kuna siseministri 27.09.2011 määruse nr 21 „Arestimaja sisekorraeskiri“ (ASkE) § 32 lg 2 p 7 sätestab, et kinnipeetul on keelatud müüa, kinkida, üle anda või vahetada isiklikku eset või ainet, siis eeldan, et Teie käitumine oli kooskõlas nimetatud normiga ning Teile pakiga Pärnu kambrisse lühikese aja vältel toodud 280 sigaretti tarvitasite Te neid suitsetades ise ära.

12. Teile Pärnu kambrisse toodud sigaretid viitavad sellele, et Te Pärnu kambris tarvitasite tubakatooteid. Seetõttu ei saa ma tuvastada antud küsimuses Teie õiguste rikkumist, kuna on küllaldaselt andmeid arvamaks, et tegelikult olete ka ise suitsetaja ja Teie kaebused sigaretisuitsu segava ja ebameeldiva mõju osas on põhjendamatud, kuna võisite suitsetamisega kaasuvaid tagajärgi põhjustada ka ise.

2.3 Riiete pesemine ja pesupulbri pakiga saamise keeld

13. Väidate oma pöördumises, et Pärnu kambris on võimatu kinni peetaval isikul pesta oma riideid, kuna Pärnu kambris ei ole lubatud saada pakiga pesupulbrit.

14. ASkE § 36 sätestab loetelu ainetest ja esemetest, mida on kinni peetavale isikule võimalik pakiga arestimajja tuua või postipakiga saata. Kõnealuse paragrahvi lõige 2 punkt 2 sätestab, et vahistatule ja väljasaadetavale võib pakis saata esmaseid hügieenitarbeid ja -vahendeid, sealhulgas mehhaanilist või elektripardlit või komplekti mittevahetatava teraga habemelõikureid, seepi, šampooni, piirituseta ja gaasiga survestamata pihustita deodoranti, tualettpaberit, küünelõikurit, kammi, preservatiive.

15. Pesupulbrit eelnevalt viidatud norm kinni peetavale isikule pakiga tuua või saata ei luba. Pärnu kambri ametnike sõnul on kinni peetavale isikule lubatud pakiga tuua või saata seepi, sh pesuseepi. Lisaks kinnitasid Pärnu kambri ametnikud, et vajadusel antakse Pärnu kambris kinni peetavale isikule arestimaja vahendite eest soetatud pesuseepi riiete pesemiseks. Käigul veenduti, et Pärnu kambris on tõepoolest olemas varu esmaseid hügieenitarbeid ning nende hulgas ka pesuseepi.

16. Minu hinnangul ei ole kinni peetava isiku põhiõiguste seisukohalt olemuslikku vahet, kas isikul lubatakse riideid arestimajas pesta pesupulbri või pesuseebiga ning kuna arestimajades on pesuseepi lubatud kinni peetavale isikule pakiga saata ja Pärnu kambris on olemas võimalus kinni peetaval isikul vajadusel saada pesuseepi arestimaja kulul, siis ei saa ma tuvastada Teie õiguse rikkumist.

2.4 Ebahügieenilised tingimused kambris

17. Avalduses selgitate, et Teie hinnangul on Pärnu kambris ebahügieenilised kinnipidamistingimused, mis väljenduvad selles, et kambrates on radiaatorite ette paigaldatud metallplaadid, mille tagant ei ole võimalik koristada põrandat (tolmu pühkida) ning hügieeninurk on muust kambrist seina või sirmiga eraldamata. Leidsite, et kambris on temperatuur liiga madal.

18. Kontrollimisel selgus, et kambrates on radiaatorite ees tõepoolest metallist plaadid. Siiski ei pea paika Teie väide, et nende tõttu ei ole võimalik põrandat radiaatori ümbrusest koristada. Nimelt jääb radiaatorit katva plaadi ja põranda vahele koristamiseks piisav vahe. Mõõnan, et koristamine võib olla mõnevõrra ebamugav, kuid kindlasti mitte võimatu või ülemääraseid pingutusi nõudev.

19. Käigul Pärnu kambrisse mõõtsid õiguskantsleri nõunikud kambrites, kus Te viibisite, õhutemperatuuri, milline oli 23.10.2013 ca 20-21 °C.

20. Vangistusseaduse (VangS) § 45 lg 1 ls 1 sätestab, et kinnipeetava kamber peab vastama ehitusseaduse alusel eluruumile kehtestatud üldistele nõuetele, mis tagavad kinnipeetavale kambris elutegevuseks vajaliku õhuhulga ja selle ringluse, valguse ja temperatuuri.

21. Vabariigi Valitsuse 26.01.1999 määruse nr 38 „Eluruumidele esitatavate nõuete kinnitamine“¹ lisa „Eluruumidele esitatavad nõuded“ p 7 sätestab, et õhu temperatuur eluruumis peab olema optimaalne, looma inimesele hubase soojatunde ning aitama kaasa tervisliku ja nõuetekohase sisekliima tekkimisele ja püsimisele. Kaugküttevõrgust või hoone katlamajast köetavas eluruumis ei tohi siseõhu temperatuur inimeste pikemaajalisel ruumis viibimisel olla alla 18 °C, lubatav temperatuuri ülempiir tuleb määrata Eestis kasutatavate sisekliima normide alusel.

22. Seega vastas mõõtmise hetkel kambrites olnud õhutemperatuur Vabariigi Valituse poolt kehtestatud nõuetele. Mõistagi ei ole absoluutselt välistatud, et Teie viibimise ajal oli ruumide temperatuur tunduvalt madalam, ent saadud teavet kogumis hinnates ei ole põhjust pidada Teie väiteid kambrite lubamatult madalast temperatuurist tõsiseltvõetavateks.

23. Kambrite kontrollimisel nähtus, et hügieeninurk on muust kambrist eraldatud osaliselt. Hügieeninurka piirab madal sein, mis minu hinnangul välistab selle, et teised kambris viibivad isikud saaksid jälgida hügieeninurka kasutava isiku alakeha. Seega ei ole Teie väide ses osas päris tõepärane. Pärnu kambri ametnike kinnitusel tehti 2013. aasta aprillis Politsei- ja Piirivalveametile eelarvetaotlus Pärnu kambritesse kardinade soetamiseks, mis hügieeninurga muust kambrist eraldaksid. Politsei- ja Piirivalveamet vastavaid vahendeid kahjuks tänaseni eraldanud ei ole. Täiendavalt väitsid ametnikud, et üldjuhul nad kinni peetavate isikute endi poolt valmistatud kardinaid kambrist ei eemalda, välja arvatud juhul, kui tegemist on võimaliku julgeolekuohuga.

24. Kontrollimisel selgus ka, et kambri ukseilmast kambrisse vaadates on küll aimatav kinni peetava isiku viibimine hügieeninurgas, kuid kinni peetava isiku tegevus otseselt ja detailselt jälgitav ei ole.

25. Tõden, et ka üldisemalt on Pärnu kambris kinnipidamistingimuste osas vajakajäämisi, kuid võrreldes varasemate kontrollkäikudega on edasimineku toimunud. Näiteks on kaasajastatud valgustust kambrites. Käik Pärnu kambris näitas, et hügieeninurk kambrist täiesti eraldamata ei ole ning kuna Lääne prefektuuri korrakaitsebüroo on taotlenud Politsei- ja Piirivalveametilt eelarvelisi vahendeid hügieeninurga veelgi paremaks eraldamiseks ülejäänud kambrist, siis ei näe ma hetkel vajadust samal teemal Politsei- ja Piirivalveametile ettepaneku või soovitusel tegemiseks. Kavatsen olemistingimuste arengut jälgida järgmistel kontrollkäikudel Pärnu kambris.

2.5 Tervishoiuteenuste osutamine Pärnu kambris

26. Väitsite oma avalduses, et Pärnu kambris ei osutata kinni peetavatele isikutele tervishoiuteenuseid.

---

¹ Kehtestatud elamuseaduse § 7 lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel.

27. ASkE § 30 lg 1 sätestab, et kinnipeetu füüsilist ja vaimset tervist jälgitakse arestimajas pidevalt ning kontrollitakse vastavalt vajadusele. Haigestunud kinnipeetut ravitakse arestimaja võimaluse piires.

28. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt tagatakse kinnipeetule ööpäevaringse vältimatu abi kättesaadavus, kutsudes vajadusel kiirabiteenuse osutaja või saadetakse kinnipeetu tervishoiuteenuse osutaja juurde.

29. ASkE § 30 lg 3 sätestab, et kui kinnipeetu vajab ravi, mille andmiseks puudub arestimajas võimalus, saadetakse kinnipeetu tervishoiutöötaja saatekirja alusel valve all ravile asjakohase eriarstiabi osutaja juurde tervishoiuasutusse või vanglasse.

30. Eelnevatest normidest tuleneb, et arestimajal on peamiselt kohustus kinni peetava isiku tervises seisundit jälgida ja vajadusel korraldada kinni peetava isiku ravi. Tervishoiutöötaja pidevat kohalolekut arestimaja sisekorraeeskiri ei nõua. Teie pöördumisest ei nähtu, kas ja millal ning milliste tulemustega pöördusite Te Pärnu kambri ametnike poole seoses Teie tervist puudutavate kaebustega. Küll väitsid Pärnu kambri ametnikud kontrollkäigul, et Teie saabumisel arestimajja teostati Teile küsimustiku vormis esmane tervisekontroll.

31. Täiendavalt selgitan, et õiguskantsleril on äärmiselt keeruline hinnata konkreetse kinni peetava isiku puhul tema tervises seisundit ning sellest tingitud ravivajadust ja seda vastavate erialateadmiste puudumise tõttu. Minu kontroll saab peamiselt keskenduda antud küsimuses sellele, kas arestimajas on tagatud kinni peetavale isikule tema tervises seisundi jälgimine ametnike poolt ning vajadusel ravi korraldamine. Kontrollkäigul väitsid ametnikud, et vajadusel on nad kinni peetavatele isikutele kutsunud kiirabi, olemas on valik käsimüügiravimeid ning teatud juhtudel konsulteeritakse vangla tervishoiutöötajatega (nt, kui isik on arestimajja saabunud vanglast ning vajab ravi jätkamist vms).

32. Tõden, et kinni peetavate isikute tervishoid ei ole arestimajades korraldatud täiuslikult, kuid mul ei ole Pärnu kambri kontrollimise tulemusena põhjust väita, et ametnikud süsteemselt ASkE §-s 30 sätestatud eiraksid ja Teie õigusi oleks rikkunud.

2.6 Toitlustamine ja eritoidu tagamine

33. Väitsite oma pöördumises, et Pärnu kambris ei vasta kinni peetavatele isikutele jagatav toit õigusaktides sätestatud toitaineväärtustele. Teiseks kinnitasite, et Te ei tohi süüa happelist toitu ning seetõttu on Teile juba vanglas määratud leiva asemel sai, mida aga Pärnu kambris Teile ei võimaldatud.

34. ASkE § 26 lg 5 sätestab, et kinnipeetu toitlustamine korraldatakse vastavuses elanikkonna üldiste toitumistavade ja silmas pidades elutegevuseks vajalikku toidutarvet. Kinnipeetu toitlustamine peab olema korrapärane ja vastama toiduhügieeni nõuetele.

35. ASkE § 31 lg 1 p 2 kohaselt on kinnipeetul õigus saada korrapäraselt ja toiduhügieenile vastavat toitu vastavalt sotsiaalministri 31.12.2002 määrusega nr 150 „Toidunormid kinnipidamisasutustes” (edaspidi sotsiaalministri määrus) kehtestatud normidele.

36. Viimasena viidatud paragrahvi lõige 3 sätestab, et kinnipeetul on õigus saada arsti ettekirjutusel dieettoitu.

37. Sotsiaalministri määruse § 1 lõike 2 kohaselt peab kinni peetava isiku päevane toidunorm katma kinni peetava isiku elutegevuseks vajaliku toidutarbe, rahuldama optimaalse toiduenergiavajaduse ning minimaalse mikrotoitainete (vitamiinid ning mineraaltoitained) ja valguvajaduse. Sotsiaalministri määruse § 1 lõike 3 kohaselt määratakse pärast vastuvõtmist kinnipidamisasutusse kinni peetavale isikule toidunorm, mida muudetakse kinnipidamisasutusele tervishoiuteenuse osutaja ettekirjutuse alusel. Sotsiaalministri määruse § 1 lõiked 4 ja 5 sätestavad, et toidunormi määramisel arvestatakse kinni peetava isiku ööpäevast toiduenergiavajadust, tervises seisundit, elanikkonna üldisi toitumistavasid ning võimaluste piires kinni peetava isiku oma religiooni toitumistavasid ja tervishoiutöötaja ettekirjutusel kindlustatakse erivajadustega kinni peetava isiku dieettoitlustamine või antakse tavalisele toidunormile lisaks igapäevast lisatoitu.

38. Selgitan Teile, et minu erialased teadmised ei võimalda vahetult hinnata, kas kinni peetavale isikule kinnipidamisasutuses pakutud toidus on tõepoolest nõutav hulk toiduenergiat, samuti vitamiine, mineraalaineid, valku jms. Õiguskantsleril on võimalik ilma vastavaid eksperte kasutamata hinnata toidu kvaliteeti ja kogust nõ olmetasandil. Samuti on võimalik teatud ulatuses sedastada, kas arestimaja väljastatud menüü ja selles toodud toiduenergia väärtused vastavad sotsiaalministri määruks toodule. Pea võimatu on õiguskantsleril sedastada, kui palju ja millise toiteväärtusega toitu mõnel konkreetsel päeval minevikus kinni peetava isikuni võis jõuda. Seega saan toitlustamist Pärnu kambri hinnata vaid piiratud ulatuses ja kaudselt.

39. Pärnu kambri menüüdest valitud 01.09.2013² pakutud menüüst nähtub, et n-ö olmetasandil hinnates, võis kõnealusel päeval kinni peetavatele isikutele pakutud toit vastata keskmise kinni peetava isiku ööpäevasele toiduenergiavajadusele ning arvestas elanikkonna üldisi toitumistavasid. Aga nagu märgitud, on selline hinnang subjektiivne ega kajasta ka seda, kas sellises koguses toitu tol päeval iga kinni peetava isikuni jõudis. Toidu detailseks kontrollimise on pädev Terviseamet, kes mulle teadaolevalt on riikliku järelevalvet teostanud näiteks vanglates.

40. Kontrollkäigul selgus, et kinnipeeturegistris on tõepoolest märges, et Teile tuleb leiva asemel anda saia. Pärnu kambri ametnike kinnituseel viimast Teile ka võimaldati. Paratamatult ei luba mul tekkinud olukord tuvastada antud küsimuses Teile õiguste rikkumist, arvestades õiguskantslerile õigusaktides ettenähtud menetluslike mehhanismide piiratud ja asjaolu, et kuidagi ei ole tagantjärele võimalik usaldusväärselt tuvastada, kas Teile serveeriti leiba või saia.

2.7 Pakis lubatud toiduained

41. Leidsite oma pöördumises, et kuna arestimajas ei ole kauplust, kus kinni peetav isik saaks kinnipidamiskohas pakutud toidule lisaks soetada toiduaineid, võiks arestimajas kinni peetavale isikule toodavates või saadetavates pakkides olla lubatud suuremal hulgal toiduaineid. Toote esile, et kinni peetaval isikul võiks arestimajas olla õigus pakis saada teed, kohvi, lihatooteid, piimatooted, maitseaineid jne.

42. ASKe § 36 lg 2 sätestab, et vahistatule ja väljasaadetavale võib pakis saata järgmisi esemeid:

- 1) ühte komplekti hooajalist üleriistust, peakatet, jalatseid;
- 2) esmaseid hügieenitarbeid ja -vahendeid, sealhulgas mehhaanilist või elektripardlit või komplekt mittevahetatava teraga habemelõikureid, seepi, šampooni,

² Kõnealusel päeval nägi menüü ette ühele kinni peetavale isikule saia 0,06 kg, jogurtit 0,13 kg, leiba 0,2 kg, seljankat 0,5 kg, ühepajatoitu (koos hapukoorega) 0,31 kg ja kartulisalatit 0,25 kg.

- piirituseta ja gaasiga survestamata pihustita deodoranti, tualettpaberit, küünelõikurit, kammi, preservatiive;
- 3) kirjatarbeid, sealhulgas paberit, kirjutusvahendeid, ümbrikuid, marke, postkaarte;
  - 4) raamatuid, perioodilisi väljaandeid, õigusakte;
  - 5) religioosset sümbolikat;
  - 6) fotosid;
  - 7) tikke ja tubakatooteid;
  - 8) originaalpakendis telefonikaarte;
  - 9) juur- ja puuvilju, mahla, mahlajooke (mitte klaas- ega metalltaaras), küpsiseid, kuivikuid, viilutatud saia ja leiba, soolakala, konserve (mitte klaas- ega metalltaaras), täissuitsuvorsti, termiliselt töödeldud või soolaliha, kompvekke (välja arvatud karamell).

43. Lisaks on arestimaja sisekorraeeskirjas sätestatud nimekiri asjadest, sh toiduainetest, mis on arestimajas keelatud. ASkE § 39 lg 1 punkti 19 kohaselt on kinni peetule arestimajas keelatud ASkE § 36 lõike 2 punktis 9 nimetatud toiduained (välja arvatud kinni peetule arestimajas toitlustamisel antud toiduained).

44. Teisisõnu on arestimajas kinni peetavale isikule lubatud ainult need toiduained, mida on lubatud arestimajja tuua või saata pakiga (lisaks kinni peetavale isikule arestimajas toitlustamisel antud toiduained). Kehtiv õigus ei anna ka näiteks prefektile või mõnele teisele politseiametnikule kaalutlusruumi pakis lubatavate asjade üle otsustamisel ning arestimajas on lubatud tekkeviisist olenemata vaid ASkE § 36 lg 2 punktis 9 nimetatud toiduained (lisaks arestimaja poolt võimaldatud toiduained).

45. Eelneva tõttu ei lubata pakiga saata või tuua kinni peetavale isikule arestimajja teed, kohvi ja paljusid teisi toiduaineid, mida Te oma pöördumises loetlesite, kuna ASkE § 36 lg 2 p 9 neid ei nimeta. Seega ei riku arestimaja ametnikud oma kõnealuse tegevusega kehtivaid norme, vaid järgivad arestimaja sisekorraeeskirja nõudeid, milliste taga on mulle teadaolevalt julgeolekuriskide maandamine.

46. Juhul, kui Te soovite konkreetselt teada, miks arestimaja sisekorraeeskiri ei loetle pakis lubatud toiduainete hulgas Teile meelepäraseid tooteid, soovitan ma Teil pöörduda selgituste saamiseks siseministri poole. Nimelt sätestab märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse § 3, et valitsusasutus, valla- või linnavalitsus, osavalla ja linnaosa valitsus või valla- või linna ametiasutus annab tasuta selgitusi tema poolt välja töötatud õigusaktide või nende eelnõude, asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ja asutuse pädevuse kohta.

47. Pean vajalikuks veelkord mainida, et arestimajas ja vanglas on kinni peetava isiku toitlustamine reguleeritud õigusaktidega ning kinni peetava isiku päevane toidunorm peab katma tema elutegevuseks vajaliku toidutarbe, rahuldama optimaalse toiduenergiavajaduse ning minimaalse mikrotoitainete (vitamiinid ning mineraaltoitained) ja valguvajaduse. Mõistan, et inimeste toitumisharjumused on erinevad, kuid kinni peetava isiku ööpäevase toiduenergiavajaduse hindamisel arvestatakse kinni peetava isiku vanust, sugu, tehtavat tööd ja kehalise aktiivsuse taset. Seega peaks arestimajas pakutav toit tagama selle, et tavapärase toitumise taseme hoidmiseks ei pea isik toiduaineid hädapärast soetama.

3. Kokkuvõtteks

48. Teatan, et olles tutvunud Teie pöördumises esitatud asjaoludega, käigul Pärnu kambrisse kogutud teabega ning asjakohaste õigusnormidega, ei saa ma tuvastada Teie õiguste rikkumist.

49. Siiski ei väida ma ka seda, et kinnipidamistingimused Pärnu arestimajas vastaksid kinni peetava isiku põhiõigust seisukohalt ideaaltasemele. Arenguruumi Pärnu kambri kinnipidamistingimuste parandamiseks on kindlasti piisavalt, kuid riik on vastavaid samme juba astunud ning areng peaks ametnike kinnitusel tulevikus jätkuma.

50. Ühtlasi lõpetan Teie avalduse menetluse.

51. Vastavalt õiguskantsleri seaduse § 35¹ lõikele 3 tehakse õiguskantsleri seiskoht ka menetluses osalenud järelevalvealusele asutusele teatavaks ning seetõttu saadan ma koopia käesolevast kirjast Politsei- ja Piirivalveameti Lääne prefektuurile.

Lugupidamisega

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Teadmiseks: Politsei- ja Piirivalveameti Lääne prefektuur (laane@politsei.ee)